

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย :

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๐๐. กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๕.

_____. พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

_____. อรรถกถาภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๒.

_____. ฎีกาภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

_____. ปกรณ์วิเสสภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัย, ๒๕๓๙.

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์. พระไตรปิฎกพร้อมอรรถกถาแปล ชุด ๙๑ เล่ม. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์, ๒๕๒๕.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

(๑) หนังสือ

ขุนสรพกิจโกศล (โกวิท ปัทมะสุนทร). ลักษณะที่จุดกะแห่งปรมาตมธรรม. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์วิบูลย์, ๒๕๕๑.

คณะกรรมการโครงการจัดสร้างพระไตรปิฎกนิสสยะ. พระไตรปิฎกนิสสยะ (ฉบับพิเศษ) พระสูตร-
ตันตปิฎก ทีฆนิกาย มหาวรรค มหาสติปัฏฐานสูตร. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วน
จำกัด ประยูรสาส์นไทย การพิมพ์, ๒๕๕๔.

จิตตภาณ โภกขุ. วิปัสสนาภาวนา. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์, ๒๕๔๔.

ฉันทนา อุดสาหลักชัย. พุทธปัญญา คู่มือการสร้างปัญญา, ๒๕๔๑.

ไชยวัฒน์ กปิลกาญจน์. หยั่งลงสู่พระพุทธศาสนา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, ๒๕๔๒.

ธนิต อยู่โพธิ์. สติปัฏฐานสำหรับทุกคน. กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๕.

ธนู จงเลิศจรรยา. พระอภิธรรมมัตถสังคหะเจ้าปริจเฉท. กรุงเทพมหานคร: อานวยสาส์น, ๒๕๒๘.

บรรจบ บรรณรุจิ. **ปฏิจจนุปบาท**. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณ-
ราชวิทยาลัย, ๒๕๔๙.

ฝ่ายวิชาการ อภิธรรมโชติกะวิทยาลัย. **วิปัสสนากรรมฐาน**. (ม.ท.ป.): จัดพิมพ์โดยมูลนิธิสัทธรรม-
โชติกะวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

พระกัมมัญฐานาจารย์ พระปณิศาภิวงศา. **In This Very Life รู้แจ้งในชาตินี้**. กรุงเทพมหานคร:
สธรรมิก, ๒๕๕๒.

พระคันธสाराภิวงศา. **อภิธัมมัตถสังคหะ และปรมัตถทีปนี**. กรุงเทพมหานคร: ไทยรายวันกราฟฟิค
เพลท, ๒๕๔๖.

_____. **โพธิปักขิยธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพมหานคร: บริษัท บุญศิริการพิมพ์, ๒๕๕๕.

พระครูปลัดสัมพิพัฒนธรรมาจารย์. **อานาปานสติภาวนา**. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด
ประยูรสาส์นไทย การพิมพ์, ๒๕๕๕.

พระญาณธชะ. **ปรมัตถทีปนี**. แปลโดย พระคันธสाराภิวงศา. พิมพ์โดยเสด็จพระราชกุศลในงานออก-
เมรุพระราชทานเพลิงศพ พระธรรมราชานุวัตร (กมล โกวิท ป.ธ. ๖). กรุงเทพมหานคร:
ห้างหุ้นส่วนจำกัดไทยรายวัน กราฟฟิคเพลท, ๒๕๔๖.

พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช ป.ธ. ๙, ราชบัณฑิต). **ศัพท์วิเคราะห**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
เลียงเชียง, ๒๕๕๐.

_____. **พจนานุกรมเพื่อการศึกษาพุทธศาสน์ อธิบายศัพท์และแปลความหมาย คำวัดที่ชาว
พุทธควรรู้**. กรุงเทพมหานคร: ธรรมสภาและสถาบันบันลือธรรม, ๒๕๕๑.

พระธรรมโกศาจารย์ (พุทธทาส อินทปัญโญ). **พจนานุกรมธรรม ฉบับพุทธทาส**. ธรรมสภา: สถาบัน-
บันลือธรรม. ๒๕๕๔, หน้า ๒๒.

พระธรรมบาลเถระ. **เนตติอรรถกถา**. พระคันธสाराภิวงศาแปลและอธิบาย. นครปฐม: หจก. ซีเอไอ
เซ็นเตอร์, ๒๕๕๑.

_____. **เนตติฎีกา**. แปลและอธิบายโดย พระคันธสाराภิวงศา. นครปฐม: หจก. ซีเอไอ เซ็นเตอร์,
๒๕๕๑.

พระธรรมธีรราชมหามุนี (โชดก ญาณสิริ ป.ธ. ๙). **คำบรรยายวิปัสสนากรรมฐาน**. พิมพ์ครั้งที่ ๑.
กรุงเทพมหานคร: บริษัทประยูรวิวัฒน์ จำกัด, ๒๕๕๐.

_____. **คู่มือสอบอารมณ์กรรมฐาน**. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ที่โรงพิมพ์พิทักษ์อักษร, ๒๕๓๓.

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต). **พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์**. พิมพ์ครั้งที่ ๑๒. กุญ-
ฑมมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑.

พระธรรมมงคลจารย์ วิ. (ทอง สิริมณฑล). **ทางสายเอก**. เชียงใหม่: ดาราวรรณการพิมพ์, ๒๕๕๓.

พระปัญญาวโร ภิกขุ. **หลักการปฏิบัติวิปัสสนาเบื้องต้น**. แปลโดย ฉัตรนคร องค์กรสิงห์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม**. กรุงเทพมหานคร: สหธรรมิก, ๒๕๔๖.

_____. **พุทธธรรม ฉบับปรับปรุงและขยายความ**. พิมพ์ครั้งที่ ๑๒, กรุงเทพมหานคร: บริษัท สหธรรมิก, ๒๕๔๕.

พระพรหมโมลี (วิลาส ญาณวโร ป.ธ. ๙). **วิปัสสนาทีปนี**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ดอกหญ้า, ๒๕๔๕.

_____. **วิมุตติรัตนมาลี เล่มที่ ๑-๒**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ดอกหญ้า, ๒๕๔๕.

_____. **กรรมทีปนี เล่มที่ ๑-๒**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ดอกหญ้า, ๒๕๔๕.

_____. **โพธิธรรมทีปนี**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ดอกหญ้า, ๒๕๔๕.

_____. **ภาวนาทีปนี**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ดอกหญ้า, ๒๕๔๕.

_____. **ภูมิวิลาสินี**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ดอกหญ้า, ๒๕๔๕.

_____. **โลกนาถทีปนี**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ดอกหญ้า, ๒๕๔๕.

_____. **โลกทีปนี**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ดอกหญ้า, ๒๕๔๕.

_____. **มุนีนารถทีปนี**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ดอกหญ้า, ๒๕๔๕.

_____. **วิปัสสนาวงศ์**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ดอกหญ้า, ๒๕๔๕.

พระพุทธโฆสเถระ, **คัมภีร์วิสุทธิมรรค**. แปลเรียบเรียงโดย สมเด็จพระพุฒาจารย์ (อาจ อาสภมหาเถร). พิมพ์ครั้งที่ ๖. Taiwan: The Corporate Body of the Buddha Educational Foundation, ๒๕๕๘.

พระภาวนาพิศาลเมธี. **วิปัสสนาภาวนาที่ไม่ถูกเขียนไว้ในพระไตรปิฎก**. กรุงเทพมหานคร: หจก. ประยูรสาส์นไทย การพิมพ์, ๒๕๕๘.

พระมหากัจจายนเถระ. **เนตติปกรณ์**. พระคันธสाराภังค์ แปลและอธิบาย. นครปฐม: หจก. ซีเอไอ เซ็นเตอร์, ๒๕๕๑.

พระมหาทองคำ จันทูปโม ป. ๗ (ภายหลังเป็นพระธรรมดิลก). **มังคลัตถทีปนี เล่ม ๕**. กรุงเทพมหานคร: มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๓๑.

พระมหาธัมมपालมหาเถระ. **ปรมัตถมัณฑุสา วิสุทธิมรรคมหาฎีกา ภาค ๓**. แปลโดย อาจารย์สิริ เพ็ชรไชย ป.ธ. ๙. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ธนาเพรส แอนด์ กราฟฟิค จำกัด, ๒๕๔๕.

พระมหาปราโมทย์ ปโมทิตโต. **พจนานุกรมธาตุภาษาบาลี**. กรุงเทพมหานคร: เอกพิมพ์ไท, ๒๕๔๑.

พระสัทธัมมโชติกะ ธัมมาจริยะ. **ปรมัตถโชติกะ ปริจเฉทที่ ๑,๒,๖ จิต เจตสิก รูป นิพพาน.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ทิพยวิสุทธิ์, ๒๕๕๐.

_____. **ปรมัตถโชติกะ ปฏิจจนุปบาททีปนี.** พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๘.

_____. **ปรมัตถโชติกะ มหาอภิธัมมัตถสังคหฎีกา ปริจเฉทที่ ๕ เล่ม ๑ วิถีมุตตสังคหะ ภูมิ จตุกกะ และปฏิสนธิจตุกกะ.** พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ทิพยวิสุทธิ์, ๒๕๔๐.

_____. **ปรมัตถโชติกะ มหาอภิธัมมัตถสังคหฎีกา ปริจเฉทที่ ๕ เล่ม ๒ กัมมจตุกกะ มรณูปัตติจตุกกะ.** พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ทิพยวิสุทธิ์, ๒๕๔๖.

_____. **ปรมัตถโชติกะ ปริจเฉทที่ ๓ และปริจเฉทที่ ๗.** พิมพ์ครั้งที่ ๖. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ทิพยวิสุทธิ์, ๒๕๔๔.

_____. **ปรมัตถโชติกะ ปริจเฉทที่ ๙ เล่ม ๑ สมถกรรมฐานทีปนี.** พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ทิพยวิสุทธิ์, ๒๕๓๙.

_____. **ปรมัตถโชติกะ ปริจเฉทที่ ๔ วิถีสังคหะ และนามรูปวิถีวิจฉัย พร้อมด้วยภาพวิถี.** พิมพ์ครั้งที่ ๖. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ทิพยวิสุทธิ์, ๒๕๔๐.

_____. **มาติกาโชติกะ ธัมมสังคณีสรูปัตถนิสสยะ.** พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพมหานคร: หจก. ทิพยวิสุทธิ์, ๒๕๔๕.

พระโสภณมหาเถระ (มหาสีสยาตอ). **วิปัสสนาขุณี หลักการปฏิบัติวิปัสสนา.** จำรูญ ธรรมดา แปล. กรุงเทพมหานคร: ประยูรสาส์นไทยการพิมพ์, ๒๕๕๓.

_____. **มหาสติปัฏฐานสูตร.** แปลและเรียบเรียงโดย พระคันธสाराภังค์. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: ไทยรายวันการพิมพ์, ๒๕๔๙.

_____. **วิปัสสนานัย เล่ม ๑-๒.** แปลและเรียบเรียงโดย พระคันธสाराภังค์. นครปฐม: ซีเอไอ เซ็นเตอร์, ๒๕๕๐.

_____. **ปฏิจจนุปบาท เหตุผลแห่งวิภูสงสาร.** แปลและเรียบเรียงโดย พระคันธสाराภังค์. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ประยูรสาส์นไทย การพิมพ์, ๒๕๕๓.

_____. **ธัมมจักกัปปวัตนสูตร.** แปลและเรียบเรียงโดย พระคันธสाराภังค์. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ประยูรสาส์นไทย การพิมพ์, ๒๕๕๕.

_____. **นิพพานกถา.** แปลและเรียบเรียงโดย พระคันธสाराภังค์. กรุงเทพมหานคร: หจก. ประยูรสาส์นไทย การพิมพ์.

_____ . **พรหมวิหาร**. พระคันธसारภิงค์แปลและเรียบเรียง. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ประยูรสาส์นไทย การพิมพ์, ๒๕๕๕.

_____ . **สมาธิสัมโพชฌงค์**. แปลและเรียบเรียงโดย แม่ชีกุลลัตเถรี (เกษิณี บัณฑิตฉิมตระกูล). อักษรการพิมพ์, ๒๕๕๘.

พระอาจารย์ ดร. ภัททันตะ อาสภมหาเถระ อัครมหาภิกษุญาณาวจรียะ. **วิปัสสนาที่ปณีตภา, แวนธรรมปฏิบัติ**. กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒.

_____ . **การปฏิบัติวิปัสสนาภาวนากรรมฐานตามหลักสติปัฏฐาน ๔**. รวบรวมเรียบเรียงโดย พระมหาอุเทน ปัญญาปริพัทธ์. ชลบุรี: จัดพิมพ์โดยสำนักวิปัสสนาธุลนิจิวิเวกอาศรม, (ม.ป.ป.).

_____ . **พระธรรมเทศนา ปฏิจจนูปบาทสังเขปกลา**. ชลบุรี: สำนักวิปัสสนาวิเวกอาศรม, ๒๕๐๗.

พระอาจารย์โมคคัลลานเถระ. **คัมภีร์อภิธานวรรณนา**. แปลและเรียบเรียงโดย พระมหาสมปอง มุทิโต. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ธรรมสภา, ๒๕๕๒.

พันตรี ป. หลงสมบุญ. **พจนานุกรม มคอ-ไทย**. กรุงเทพมหานคร: อากรการพิมพ์, ๒๕๔๐.

พุทธทาส อินทปัญโญ. **ปฏิจจนูปบาทจากพระโอษฐ์**. พิมพ์ครั้งที่ ๘. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ตาตาพับลิเคชั่น จำกัด, ๒๕๕๔

ราชบัณฑิตยสถาน. **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน**. กรุงเทพมหานคร: ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์, ๒๕๔๖.

วศิน อินทสระ. **หลักคำสอนสำคัญในพระพุทธศาสนา**. กรุงเทพมหานคร: บรรณาการ, ๒๕๑๙.

_____ . **อริยสัจ ๔ ความจริงของชีวิตที่ทุกคนควรรู้และเข้าใจ**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เมื่อดทราย, ๒๕๔๘.

สมาน บุญอารักษ์. **พจนานุกรมพระอภิธรรมเจดคัมภีร์**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ อักษรสาส์น, ๒๕๒๖.

สมเด็จพระญาณสังวร. **โสฬสปัญหา**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๓๐.

สมเด็จพระพุทธชินวงศ์ (สมศักดิ์ อุปสมมหาเถระ). **อริยวังสปฏิบัติภา ปฏิภาอันเป็นวงศ์แห่งพระอริยเจ้า**. กรุงเทพมหานคร: หจก. ประยูรสาส์นไทย การพิมพ์, ๒๕๕๔.

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส. **บาลีไวยากรณ์ วชิราศ ภาคที่ ๓ อาษายาตและ กิตก์**. พิมพ์ครั้งที่ ๔๑. นครปฐม: โรงพิมพ์มามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔.

_____ . **ธรรมวิภาค ปริจเฉทที่ ๒**. พิมพ์ครั้งที่ ๓๗. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๓๗.

สมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงวชิรญาณวงศ์. **วชิรญาณวงศ์เทศนา**. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์
ในงานพระราชทานเพลิงพระศพ สมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงวชิรญาณวงศ์,
๒๕๐๓.

สมเด็จพระสังฆราช วัดราชประดิษฐ์. **โสฬสปัญหา ภาคที่ ๑,๓,๕**. กรุงเทพมหานคร: โสภณพิพรรณ-
ธนากร, ๒๔๖๑.

_____. **โสฬสปัญหา ภาคที่ ๒**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: โสภณพิพรรณธนากร, ๒๔๖๕.
หลวงเทพดรุณานุศิษฐ์ (ทวี ธรรมธัช ป. ๙). **ธาตุปฏิบัติปิกา หรือพจนานุกรม บาลี - ไทย**, ๒๕๔๐.

(๒) รายงานการวิจัยและวิทยานิพนธ์

นางสาวภิญญดา จรีศรี. “การศึกษาวิเคราะห์พุทธวิธีการตอบปัญหาของมาณพ ๑๖ คน”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช-
วิทยาลัย, ๒๕๕๔.

นางสุภา มาลากุล ณ อยุธยา. “การศึกษาวิธีการแก้ปัญหากามฉันทนิเวศน์ในพระพุทธศาสนาเถรวาท”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔.

นางราตรี ศรีเวียง. “ศึกษาเรื่องกิเลสและวิธีปฏิบัติเพื่อขจัดกิเลสในพระพุทธศาสนาเถรวาท”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕.

พระมหาวรณวัฒน์ ชุตินฺธโร (ร่มไผ่งาม). “การศึกษาโยนิโสมนสิการเพื่อการบรรลุธรรมในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท” **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕.

พระมหาอนุชน สาสนกิตติ (คำมี). “ศึกษาวิธีการเจริญอริยปัญญาขั้นในสุกสูตร”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕.

พันตำรวจโทหญิง สุชาดา พระเขียนทอง. “ศึกษาหลักวิปัสสนาภาวนาในเจโตศีลสูตร”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕.

แม่ชีระวีวรรณ ธมมจารินี (งานวิสุทธิพันธ์). “การศึกษาสภาวะญาณเบื้องต้นของผู้ปฏิบัติวิปัสสนาภาวนาตามหลักสติปัฏฐาน ๔ ณ สำนักวิปัสสนากรรมฐาน วัดพระธาตุศรีจอมทองวรวิหาร”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑.